

پایان نامہ جهت اخذ کارشناسی ارشد بیوشیمی بالینی

عنوان:

بررسی تاثیر محافظت کبدی عصارہی متانولی گیاه بابونہی گاوی
(*Tanacetum parthenium*) بر روی آسیب کبدی القا شده توسط
تتراکلرید کربن در موش صحرائی

اساتید راہنما:

دکتر محمد مآذنی

استاد مشاور:

لطفالہ رضاقلی زادہ

نگارش:

یاور محمودزادہ

شمارہ پایان نامہ: 021

پاییز 1395

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم به

آنانکه وجودم جز هدیه‌ی وجودشان نیست

به مادرم

دریای بی‌کران فداکاری و عشق

به پدرم

کوهی استوار، حامی، مهربانی مشفق

به خواهر و برادرانم

مایه‌ی آرامش و شادی زندگانیم

از استاد فاضل و فرهیخته جناب آقای دکتر محمد مآذنی به عنوان استاد راهنما که همواره نگارنده را مورد لطف و محبت خود قرار داده‌اند کمال تشکر را دارم

و با تشکر از زحمات جناب آقای لطف‌اله رضا قلی‌زاده به عنوان استاد مشاور که خودباوری را به من آموختند و صادقانه تجربیات ارزشمندشان را در اختیار من گذاشتند

و در آخر تشکر می‌کنم از تمامی هم رشته‌ای‌ها و هم ورودی‌های خودم که بدون هیچ متنی کمک و راهنمایی‌ام می‌کردند.

بررسی تاثیر محافظت کبدی عصاره‌ی متانولی گیاه بابونه‌ی گاوی

(Tanacetum parthenium) بر روی آسیب کبدی القا شده توسط

تتراکلرید کربن در موش صحرایی

چکیده

مقدمه و هدف: گیاه بابونه‌ی گاوی Tanacetum parthenium یکی از گیاهان بومی است که از سال‌های گذشته برای درمان میگرن و آرتريت استفاده می‌شود. عصاره‌ی بابونه‌ی گاوی دارای ترکیباتی مانند سزکوئی‌ترین‌ها، فلاونول‌ها و فلاوونوئیدهاست که می‌تواند جلوی میگرن و آرتريت را بگیرد. بنابراین این مطالعه با هدف بررسی اثرات آنتی‌اکسیدانی و محافظت کبدی گیاه بابونه‌ی گاوی بر روی آسیب کبدی القا شده به وسیله‌ی تتراکلرید کربن انجام شد.

مواد و روش‌ها: 36 موش صحرایی نر نژاد ویستار را به شکل تصادفی به 6 گروه 6 تایی تقسیم کردیم. گروه 1: به مدت 14 روز آب مقطر به شکل خوراکی دریافت کردند. گروه 2: به مدت 14 روز آب مقطر به شکل خوراکی دریافت کردند. گروه 3، 4 و 5 به ترتیب دوز 40، 80 و 120 میلی گرم بر کیلوگرم عصاره را به مدت 14 روز دریافت کردند. گروه 6: به مدت 14 روز دوز 100 میلی گرم بر کیلوگرم سیلی‌مارین (داروی استاندارد) به شکل خوراکی دریافت کردند. همه گروه‌ها بجز گروه 1 در روز 14، 1/5 میلی لیتر بر کیلوگرم تتراکلرید کربن دریافت کردند. به گروه 1 بجای تتراکلرید کربن 1/5 میلی لیتر بر کیلوگرم روغن زیتون تزریق شد.

یافته‌ها: تزریق تتراکلرید کربن به موش‌های صحرایی سبب افزایش فعالیت ALT، AST و ALP و افزایش سطوح تری‌گلیسرید، کلسترول، VLDL، LDL، اوره، و گلوکز و کاهش HDL، کاتالاز، SOD و GPX نسبت به گروه کنترل شد. اما پیش درمان با عصاره بابونه گاوی توانست به شکل

معنی‌داری سبب بازگشت این تغییرات به حد نرمال شود.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که عصاره‌ی بابونه‌ی گاوی می‌تواند کبد را در مقابل ترکیبات

اکسیدان و رادیکال‌های آزاد تولید شده در اثر متابولیسم تتراکلرید کربن محافظت کند.

کلمات کلیدی: بابونه‌ی گاوی، تتراکلرید کربن، آنتی‌اکسیدان، آسیب کبدی

فهرست مطالب

عنوان

فصل 1: طرح تحقیق

.....	1-1-1-مقدمه	2
مسئله	بیان	2-1-2
.....		2
واژه‌های	تعریف	3-1-3
.....	کلیدی	5
.....	اهداف	4-1-4
.....		6
.....	اهداف	1-4-1-1
.....	کلی	6
.....	اهداف	2-4-1-2
.....	اختصاصی	6
.....	اهداف	3-4-1-3
.....	کاربردی	7
.....		5-1-5
.....	فرضیات	7

فصل 2: پیشینه‌ی تحقیق

2-1- مبانی

نظری.....9

عمومی

2-1-1- توصیف

کبد.....9

2-1-2- ساختمان

کبد.....9

بیوشیمیایی

2-1-3- وظایف

کبد.....10

دفعی

2-1-3-1- فعالیت

کبد.....10

ستتزی

2-1-3-2- فعالیت‌های

کبد.....11

متابولیک

2-1-3-3- فعالیت

کبدی.....14

2-1-4- بیماری‌های

کبد.....16

ویروسی

2-1-4-1- عفونت‌های

16.....کبدی

2-4-1-2-هیپاتیت

18.....حاد

سمی

2-4-1-3-هیپاتیت

19.....

ایسکمیک (شوک

2-4-4-هیپاتیت

19.....(کبدی

توسط

شده

القا

کبدی

2-4-1-5-بیماری‌های

20.....دارو

الکلی

کبد

2-4-1-6-بیماری

20.....

سیروز

و

2-4-1-7-فیروز

21.....

2-4-1-8-تومورها

22.....

کلستاتیک

2-4-1-9-آسیب

23.....کبد

چرب

2-4-1-10-کبد

24.....(استثنا توز).

بیماری‌های بالینی 2-1-5-تظاهرات

25.....کبدی

-1-5-1-2

25.....یرقان

سیاهرگ خون فشار 2-5-1-2-افزایش

26.....باب

-3-5-1-2

26.....آسیت

به خود باکتریایی 4-5-1-2-پریتونیت

27.....خودی

5-5-1-2-انسفالوپاتی

27.....کبدی (پروتوسیستمیک)

6-5-1-2-سندرم

28.....هپاتورنال

بیماری در مختل 7-5-1-2-هموستاز

28.....کبدی

بیمار بافت‌های از شده رها 6-1-2-آنزیم‌های

کبدی.....29

بافتی

2-1-6-1-ویژگی

29.....

درون

2-2-6-1-توزیع

30.....سلولی

آزاد

2-3-6-1-مکانیسم

30.....شدن

2-7-1-1-راهبردهای

31.....تشخیصی

2-1-7-1-1-آنزیم‌های

31.....پلازما

2-2-7-1-2-آلبومین

32.....پلازما

2-3-7-1-2-زمان

32.....پروترومبین

2-4-7-1-2-بیلی‌روبین

33.....پلازما

به

کبد

2-8-1-1-حساسیت

سموم.....33

1-8-1-2 مکانیسم و انواع آسیب‌های کبدی القا شده به وسیله‌ی

سموم.....34

1-8-1-2 اهداف اصلی ترکیبات

سمی.....34

1-9-1-2 مرگ سلولی

.....35

1-9-1-2 نکروز

کبدی.....35

1-9-1-2-

آپوپتوز.....36

1-10-1-2 سموم

کبدی.....37

1-10-1-2-

تتراکلرید کربن.....37

1-10-1-2- پراکسیداسیون

لیپیدی.....39

1-10-1-2- سمیت آلدهیدی

39.....

-4-10-1-2

40.....استامینوفن

کبدی بیماری‌های مدیریت 11-1-2-11-1-2

41.....

بیماری‌های اپیدمیولوژی 1-11-1-2-11-1-2

41.....کبدی

-2-11-1-2

42.....درمان

49.....(Tanacetum parthenium) گاوی بابونه‌ی 12-1-2-12-1-2

بابونه‌ی گیاه از استفاده تاریخچه‌ی 1-12-1-2-12-1-2

49.....گاوی

بابونه‌ی گیاه موثره مواد 2-12-1-2-12-1-2

50.....گاوی

13-1-2-13-1-2 اثرات

51.....پارتنولید

ضد اثرات 1-13-1-2-13-1-2

51.....التهابی

2-13-1-2 اثر مهار کننده بر روی پروستاگلاندین و تجمع

پلاکتی.....51

2-13-1-3 اثر روی انقباض آئورت

قلب.....51

2-13-1-4 اثر روی

پلاکتها.....52

2-13-1-5 مهار آزاد شدن

هیستامین.....52

2-13-1-6 فعالیت ضد

سرطانی.....52

2-2 بررسی

متون.....52

فصل 3: شیوهی اجرای طرح

3-1-1 نوع

مطالعه.....56

3-2-3 موش صحرائی به عنوان مدلی برای بیماری‌های

انسان.....56

3-3 جمعیت مورد

56.....مطالعه

اجرای 3-4-روش

56.....طرح

عصاره و گیاه آوری جمع 3-4-1

57.....گیری

حيوانات انتخاب 3-4-2 چگونگی

57.....

کبدی آسیب ایجاد 3-4-3 نحوه‌ی

57.....

بندی گروه 3-4-4 چگونگی

58.....حيوانات

3-4-5 مواد

58.....لازم

3-4-6 وسایل

59.....لازم

3-4-7 دستگاه‌های

60.....لازم

جهت حیوانات کردن 3-4-8 آماده

خونگیری.....63

3-4-9 خونگیری و انجام آزمایشات بیوشیمیایی

63.....

3-4-10 اندازه گیری فاکتورهای سرمی

65.....

3-4-10-1 اندازه گیری فعالیت ترانس آمینازهای

سرمی.....65

3-4-10-2 اندازه گیری گلوکز به روش

آنزیمی.....65

3-4-10-3 اندازه گیری کلسترول باروش

آنزیماتیک.....66

3-4-10-4 اندازه گیری تری گلیسرید به روش

آنزیماتیک.....66

3-4-10-5 اندازه گیری HDL-c باروش

آنزیماتیک.....67

3-4-10-6 روش محاسبه LDL-c

67.....

3-4-10-7 اندازه گیری

68.....اوره

3-4-10-8-اندازه گیری میزان مالون دی آلدهید MDA با روش

68.....دستی

3-4-10-9-اندازه گیری میزان فعالیت کاتالاز

70.....بافتی

3-4-10-10-اندازه گیری میزان فعالیت آنزیم سوپراکسید

70.....دیسموتاز(SOD)

3-4-10-11-اندازه گیری میزان فعالیت آنزیم گلوکاتیون

71.....پراکسیداز(GPX)

3-4-10-12-اندازه گیری میزان

72.....پروتئین

فصل 4: نتایج

4-1-مقایسه میانگین فاکتورهای بیوشیمیایی در بین گروه-

75.....ها

4-2-مقایسه میزان فاکتورهای استرس اکسیداتیو در گروه‌های مورد

77.....مطالعه

4-2-1-مقایسه میانگین کاتالاز

77.....بافتی

4-2-2-2 مقایسه‌ی میانگین سوپراکسید دیسموتاز (SOD)

بافتی.....78

4-2-3 مقایسه‌ی میانگین گلو تاتیون

پراکسیداز (GPX) بافتی.....79

4-2-4 مقایسه‌ی میانگین مالون دی آلدهید (MDA)

بافتی.....80

4-3 بررسی هیستوپاتولوژی بافت کبد در گروه‌های مورد

مطالعه.....81

فصل 5: بحث و نتیجه گیری

5-1-1 اثر TPE روی آنزیم‌های کبدی و پراکسیداسیون

لیپیدی.....85

5-2-1 اثر TPE روی پروفایل

لیپیدی.....86

5-3-1 اثر TPE روی آنزیم‌های آنتی -

اکسیدان.....88

5-4-1 اثر TPE روی اوره

.....89

5-5-1 اثر TPE روی

	89.....	آلبومین
روی	TPE	5-6- اثر
	90.....	گلوکز
مورفولوژی	روی	TPE
	91.....	کبد
		5-8- نتیجه
	91.....	گیری
		5-9- محدودیت -
	92.....	ها
		5-10-
	92.....	پیشنهادات
		5-11-
	93.....	منابع

فهرست شکل‌ها

عنوان

شکل (1-2) رادیکال‌های آزاد تولید شده در اثر تجزیه‌ی

تراکلرید کربن.....38

شکل (2-2) برگ‌ها و گل‌های گیاه بابونه‌ی

گاوی.....49

شکل (3-2)

پارتنولید.....50

شکل (1-3) تزریق داخل

صفافی.....58

شکل (2-3) تزریق خوراکی

عصاره (گاوآژ).....59

شکل (3-3): دستگاه‌های مورد استفاده

.....63

شکل (4-3) خونگیری از

قلب.....64

شکل (1-4) عکس‌های میکروسکوپی از بافت کبد گروه‌های مورد

مطالعه.....82

شکل (2-4) عکس‌های میکروسکوپی از بافت کبد گروه‌های مورد

مطالعه.....83

فهرست نمودارها

عنوان

نمودار(1-4): تاثیر تتراکلرید کربن و TPE بر روی میزان فعالیت آنزیم

(CAT) کبد.....78

نمودار(2-4): تاثیر تتراکلرید کربن و TPE بر روی میزان فعالیت آنزیم سوپراکسید

دیسموتاز(SOD) کبد.....

79

نمودار(3-4): تاثیر تتراکلرید کربن و TPE بر روی میزان فعالیت آنزیم گلوکاتایون

پراکسیداز(GPX)کبد.....

80

نمودار(4-4): تاثیر تتراکلرید کربن و TPE بر روی میزان مالون دی آلدهید

کبد(MDA).....81

فهرست جداول

عنوان

جدول 3-1: تهیهی غلظت‌های استاندارد پروتئین(BSA) برای روش

برادفورد.....73

جدول 4-1: نشان دهنده‌ی تأثیر تراکلرید کربن و عصاره‌ی بابونه‌ی گاوی بر روی آنزیم‌های

کبدی.....75

جدول 4-2: مقایسه‌ی سطح فاکتورهای بیوشیمیایی در گروه‌های مورد

مطالعه.....77

اختصارات

NAFLD	nonalcoholic fatty liver disease
ROS	reactive oxygen species
AST	aspartate aminotransferase
	alanine aminotransferase
ALT	alkaline phosphatase
	very low density lipoprotein
ALP	low density lipoprotein
VLDL	high density lipoprotein
LDL	triacylglycerol
HDL	lactate dehydrogenase
	prothrombin time
TAG	malondialdehyde
	superoxide dismutase
LD	glutathione peroxidase
	catalase
PT	model for end- stage liver disease
MDA	hepatic cell carcinoma
SOD	cytomegalovirus
GPX	herpes simplex virus
CAT	Epstein barr virus
MELD	serum-ascites albumin gradient
HCC	hepatorenal syndrome
CMV	gamma glutamyl transferase
HSV	high mobility group box ₁
EBV	damage associated molecular pattern

SAAG	caspase activated DNase
HRS	polyunsaturated fatty acid
GGT	apoptosis induced factor
HMGB₁	N-acetylcysteine
DAMP	Tanacetum parthenium extract
CAD	revolution per minute
PUFA	thiobarbituric acid
AIF	bovine serum albumin
NAC	total cholesterol
TPE	
RPM	
TBA	
BSA	
TC	